

Jaarrekening over het begrotingsjaar 2023

Gemeente [ABC]

Inhoudsopgave

Balans per 31 december 2023	3
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	7
Toelichting op de balans	8
Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	36
Rechtmatigheidsverantwoording	52

Bijlagen

De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen	56
De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld	57
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	62

Deze voorbeeld jaarrekening is met de uiterste zorg tot stand gekomen. Alle bekende wet- en regeling tot en met november 2023 is hierin betrokken. U kunt deze gebruiken bij het opstellen van uw gemeentelijke jaarrekening. Op deze wijze heeft u geborgd dat deze aan alle vereisten binnen het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) voldoet. Uiteraard dient u zelf rekening te houden met lokale afspraken tussen uw college en raad.

Mochten er uw inziens nog onvolkomenheden in staan aarzelt u deze niet te melden aan uw contactpersoon van Baker Tilly of aan de BBV-specialist van Baker Tilly:

Barry Smeenk
06-15591758
b.smeenk@bakertilly.nl

Baker Tilly is niet aansprakelijk voor eventuele onjuistheden of onvolledigheden in deze voorbeeld jaarrekening.

Balans per 31 december 2023

(voor bestemming van het gerealiseerde resultaat)

A c t i v a

(in duizenden euro's)

	2023	2022
Vaste activa		
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0.000	0.000
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0.000	0.000
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0.000	0.000
Totaal immateriële vaste activa	0.000	0.000
Investerings met een economisch nut	0.000	0.000
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	0.000	0.000
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	0.000	0.000
Totaal materiële vaste activa	0.000	0.000
Kapitaalverstrekkingen aan:		
– deelnemingen	0.000	0.000
– gemeenschappelijke regelingen	0.000	0.000
– overige verbonden partijen	0.000	0.000
Leningen aan:		
– openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0.000	0.000
– woningbouwcorporaties	0.000	0.000
– deelnemingen	0.000	0.000
– overige verbonden partijen	0.000	0.000
Overige langlopende leningen	0.000	0.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0.000	0.000
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0.000	0.000
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0.000	0.000
Totaal financiële vaste activa	0.000	0.000
Totaal vaste activa	0.000	0.000
Vlottende activa		
Grond- en hulpstoffen	0.000	0.000
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	0.000	0.000
Gereed product en handelsgoederen	0.000	0.000
Vooruitbetalingen	0.000	0.000
Totaal voorraden	0.000	0.000

(in duizenden euro's)	2023	2022
Vorderingen op openbare lichamen	0.000	0.000
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0.000	0.000
Overige verstrekte kasgeldleningen	0.000	0.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0.000	0.000
Rekening-courantverhouding met het Rijk	0.000	0.000
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0.000	0.000
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0.000	0.000
Overige vorderingen	0.000	0.000
Overige uitzettingen	0.000	0.000
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0.000	0.000
Kassaldi	0.000	0.000
Banksaldi	0.000	0.000
Totaal liquide middelen	0.000	0.000
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
– Europese overheidslichamen	0.000	0.000
– het Rijk	0.000	0.000
– overige Nederlandse overheidslichamen	0.000	0.000
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	0.000	0.000
Totaal overlopende activa	0.000	0.000
Totaal vlottende activa	0.000	0.000
TOTAAL ACTIVA	0.000	0.000
Bedrag waarvan het recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 bestaat	0.000	0.000

P a s s i v a

(in duizenden euro's)

2023 2022

Vaste passiva

Reserves:

– algemene reserve	0.000	0.000
– bestemmingsreserves	0.000	0.000

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten
in de jaarrekening

0.000 0.000

Totaal eigen vermogen

0.000 0.000

Vorzieningen

0.000 0.000

Obligatieleningen

0.000 0.000

Onderhandse leningen van:

– binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0.000	0.000
– binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0.000	0.000
– binnenlandse bedrijven	0.000	0.000
– openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0.000	0.000
– overige binnenlandse sectoren	0.000	0.000
– buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0.000	0.000

Door derden belegde gelden

0.000 0.000

Waarborgsommen

0.000 0.000

Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

0.000 0.000

Totaal vaste schulden

0.000 0.000

Totaal vaste passiva

0.000 0.000

Vlottende passiva

Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1,
onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden

0.000 0.000

Overige kasgeldleningen

0.000 0.000

Banksaldi

0.000 0.000

Overige schulden

0.000 0.000

Totaal netto-vlottende schulden

0.000 0.000

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend
begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende
arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

0.000 0.000

(in duizenden euro's)	<u>2023</u>	<u>2022</u>
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
– Europese overheidslichamen	0.000	0.000
– het Rijk	0.000	0.000
– overige Nederlandse overheidslichamen	0.000	0.000
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	<u>0.000</u>	<u>0.000</u>
Totaal overlopende passiva	<u>0.000</u>	<u>0.000</u>
Totaal vlottende passiva	<u>0.000</u>	<u>0.000</u>
TOTAAL PASSIVA	<u>0.000</u>	<u>0.000</u>
Totaalbedrag waartoe aan natuurlijke en rechtspersonen borgstellingen of garantstellingen zijn verstrekt	<u>0.000</u>	<u>0.000</u>

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

(in duizenden euro's)

Omschrijving	Begroting 2023 voor wijziging			Begroting 2023 na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma:									
Programma 1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Programma 2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Programma 3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Programma 4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Programma 5	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Programma 6	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Programma xx	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal programma's	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Algemene dekkingsmiddelen:									
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Algemene uitkeringen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Dividend	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Saldo van de financieringsfunctie	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige algemene dekkingsmiddelen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal algemene dekkingsmiddelen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Kosten van de overhead	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Gerealiseerde resultaat	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op d.d. (...) de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van het component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercirculaire. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicirculaire van het verslagjaar t+1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - o Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op <datum vaststelling gemeenteraad> door de raad is vastgesteld;
 - o Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven

wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.

- o Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - o Een verantwoordingsgrens van XX % (zijnde € XX) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - o Een rapporteringstolerantie van € XX is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Onderstaande zaken (stelselwijziging, schattingswijziging en fouterstel) enkel opnemen indien van toepassing. Baker Tilly adviseert daarnaast om ook de financiële effecten van de eventuele wijzigingen toe te lichten.

Stelselwijziging (indien van toepassing opnemen)

Bij gemeente ABC is sprake geweest van een wijziging van de vrij te kiezen waarderingsgrondslagen. De gemeenteraad heeft d.d. 2023 besloten om (besluit stelselwijziging inclusief benoeming gegronde reden). De bestaande (rest)boekwaarden zijn niet herrekend, maar worden over de langere (dan wel kortere, dan wel gelijkblijvende) verwachte gebruiksperiode afgeschreven.

Schattingswijziging (indien van toepassing opnemen)

Bij gemeente ABC is sprake geweest van een schattingswijziging. Vanwege (benoeming gegronde redenen) is (aard van schattingswijziging, te weten wijziging van een verwachte toekomstige gebruiksduur c.q. gebruiksintensiteit dan wel de naar verwachting duurzaam lagere gebruikswaarde) aangepast. De bestaande (rest)boekwaarden zijn niet herrekend, maar worden over de langere (dan wel kortere, dan wel gelijkblijvende) verwachte gebruiksduur afgeschreven.

Fundamentele fout (indien van toepassing opnemen)

Bij gemeente ABC is sprake geweest van een fundamentele fout: (aard van de fout). Deze fout is in de jaarrekening als volgt hersteld..... (wijze van herstel van de fundamentele fout opnemen). De fout is als een rechtstreekse mutatie van het eigen vermogen aan het begin van het boekjaar waarin het herstel plaatsvindt, verwerkt.

	€
Vermogen per 1 januari 2023	0.000
Mutatie als gevolg van fundamentele fout	0.000
Herzien vermogen na verwerking fundamentele fout	0.000

Algemeen

Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven.
Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000, tenzij anders aangegeven.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van het sluiten van geldleningen (inclusief de betaalde boeterente) en het saldo van agio en disagio worden geactiveerd en over maximaal de looptijd van de lening volledig afgeschreven, te starten vanaf het moment van het in gebruik nemen van het gerelateerde materieel of financieel vast actief.

Indien geen nieuwe lening wordt aangetrokken zijn de kosten van vervroegde aflossing (boeterente) niet geactiveerd, maar als last verantwoord.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut genereert.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar zijn vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro; en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, danwel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of – indien gedelegeerd – collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;

- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € XXX worden conform de financiële verordening geactiveerd.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten (waaronder overheadkosten en rente INDIEN VAN TOEPASSING DIT TOELICHTEN), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Ten aanzien van investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven geldt dat vanuit de spaarcomponent van heffingen gevormde voorzieningen voor toekomstige vervangingsinvesteringen met economisch nut in mindering zijn gebracht op de in het boekjaar gepleegde investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing is geheven. Over het resterende bedrag wordt afgeschreven.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte economische levensduur óf technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de nota (...), zoals laatstelijk vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering d.d. (...). De afschrijvingen worden berekend volgens de (...) methode en starten op het moment van Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Afschrijvingen

De volgende afschrijvingstermijnen, zoals ook vastgelegd in de *financiële verordening*, zoals vastgesteld door de gemeenteraad d.d. xx-xx-20xx, zijn van toepassing:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	xx
Gebouwen	xx
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken, waaronder:	
– riolering (aanleg, bouwkundig, elektromechanisch en gemalen)	xx
Vervoermiddelen	xx
Machines, apparaten en installaties	xx
Overige materiële vaste activa, waaronder:	
– inventarissen	xx
– automatisering	xx
– software	xx

(Het gebruiksrecht voor onbepaalde duur op) Software is als afzonderlijk actief opgenomen onder de materiële vaste activa als investering met economisch nut.

De lasten samenhangend met de uitvoering van klein en groot onderhoud, bodemsaneringen en het baggeren van watergangen zijn niet levensduur verlengend en zijn daarom niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie of de gevormde voorziening gebracht.

Erfpacht

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Warme gronden

Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als 'warme gronden'. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) worden deze verantwoord onder materiele vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

In de bepaling of er bij deze 'warme gronden' sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid;
- de visie / het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of rijk;
- er is een betrokkenheid bij de gebiedsontwikkeling van provincie of rijksoverheid;
- het mag alleen gaan om gebiedsontwikkeling voor de bouw van woningen en niet voor bedrijfsterreinen;
- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

Voorraden

Grond- en hulpstoffen

Grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs worden de grond- en hulpstoffen tegen deze lagere marktwaarde gewaardeerd.

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord/wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst worden genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op *nominale/contante* waarde. (*Indien gewaardeerd op contante waarde*): De disconteringsvoet die is gehanteerd in de berekening van de contante waarde ten behoeve van het treffen van een verliesvoorziening voor negatieve grondexploitaties is voor alle gemeenten gelijk gesteld aan het maximale meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank voor de inflatie binnen de Eurozone (voor 2023: 2%).

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

Vooruitbetalingen

De vooruitbetalingen hebben betrekking op (...) en zijn tegen de laatst bekende inkooprijzen gewaardeerd. Voor eventuele risico's op oninbaarheid is een voorziening getroffen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. de kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op **de contante waarde/het nominale bedrag** van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Voorzieningen mogen ook tegen contante waarde worden gewaardeerd. Met uitzondering van de disconteringsvoet voor grondexploitaties, kent het BBV geen voorschriften voor de bepaling van de disconteringsvoet voor voorzieningen die tegen contante waarde worden gewaardeerd. Wel wordt er voor bijvoorbeeld de pensioenvoorzieningen landelijk gebruik gemaakt van het door de DNB vastgestelde rentetermijnstructuur pensioenfondsen. Vanuit eenvoud en begrijpelijkheid is het aan te raden om één van de volgende disconteringsvoeten te hanteren:

- Disconteringsvoet van 2%, conform grondexploitaties
- Disconteringsvoet gelijk aan de gewogen gemiddelde vermogensvoet (dus gelijk aan de omslagrente)
- Disconteringsvoet pensioenvoorzieningen: rentetermijnstructuur pensioenfondsen

De jaarlijkse rentetoevoeging aan de voorzieningen in verband met het waarderen tegen contante waarde, dient te gebeuren tegen het percentage waartegen de voorziening contant is gemaakt.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 decem- ber 2023	Boekwaarde 31 decem- ber 2022
	€	€
Kosten afsluiten geldleningen	0.000	0.000
Kosten onderzoek en ontwikkeling	0.000	0.000
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0.000	0.000
Totaal	0.000	0.000

Het onderstaande overzicht met het verloop van de immateriële vaste activa is optioneel. Ten behoeve van het inzicht voor de gebruiker van de jaarrekening adviseert Baker Tilly dergelijke toelichting wel op te nemen.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2023:

	Boek- waarde 1 januari 2023	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaarde- ringen	Boek- waarde 31 decem- ber 2023
	€	€	€	€	€	€	€
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio/disagio	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

De belangrijkste mutaties gedurende het boekjaar worden bij voorkeur toegelicht. Ten behoeve van het inzicht voor de gebruiker van de jaarrekening adviseert Baker Tilly dergelijke toelichting wel op te nemen. Ten aanzien van de investeringen gedurende 2023 adviseert Baker Tilly u daarnaast inzicht te geven in de (cumulatieve) investeringen ten opzichte van het door de raad beschikbaar gestelde krediet.

Materiële vaste activa

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de materiële vaste activa gedurende het jaar 2023:

	Boek- waarde 1 januari 2023	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31 decem- ber 2023
	€	€	€	€	€	€	€
Investerings met economisch nut							
Gronden en terreinen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Woonruimten	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Bedrijfsgebouwen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Vervoermiddelen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Machines, apparaten en installaties	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige materiële vaste activa	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal investeringen met economisch nut	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

In de toelichting op de balans moet worden aangegeven welke activa opgenomen onder de materiële vaste activa in erfpacht zijn uitgegeven.

In de toelichting op de balans moet worden aangegeven welke gronden, bestemd voor de gemeentelijke gebiedsontwikkeling, onder de materiële vaste activa zijn opgenomen.

Eigendomsituaties

In de toelichting op de balans moet worden aangegeven als er sprake is van een situatie dat de gemeente wel het economisch eigendom heeft, maar niet het juridisch eigendom. In dergelijke gevallen dient het materieel vast actief op de balans van de gemeente te worden opgenomen en in de toelichting de eigendomsituatie te worden toegelicht. Dit geldt bijvoorbeeld ook bij financial lease.

In het geval dat de gemeente wel juridisch eigenaar is van een materieel vast actief, maar niet over het economische eigendom beschikt, omdat het economisch eigendom tegen veelal een vergoeding bij een andere partij ligt, wordt dit materieel vast actief op de balans bij de gemeente tegen registratiewaarde opgenomen. Hierbij wordt de waarde van het recht op de vergoeding in de toelichting vermeld.

	Boek- waarde 1 januari 2023	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31 december 2023
	€	€	€	€	€	€	€
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
Gronden en terreinen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Woonruimten	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Bedrijfsgebouwen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Vervoermiddelen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Machines, apparaten en installaties	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige materiële vaste activa	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

	Boek- waarde 1 januari 2023	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden/ reserves	Afwaar- deringen	Boek- waarde 31 december 2023
	€	€	€	€	€	€	€
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut tot 1-1- 2017 ("oude" wetgeving)							
Gronden en terreinen	0.000		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Woonruimten	0.000		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Bedrijfsgebouwen	0.000		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	0.000		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Vervoermiddelen	0.000		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Machines, apparaten en installaties	0.000		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige materiële vaste activa	0.000		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal investeringen met maatschappelijk nut tot 1-1-2017	0.000		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut na 1-1- 2017 ("nieuwe" wetgeving)							
Gronden en terreinen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Woonruimten	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Bedrijfsgebouwen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Vervoermiddelen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Machines, apparaten en installaties	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige materiële vaste activa	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal investeringen met maatschappelijk nut vanaf 1-1-2017	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal investeringen met maatschappelijk nut	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Onder het verloopoverzicht van de materiële vaste activa worden bij voorkeur de grootste/belangrijkste investeringen, desinvesteringen en afwaardering wegens duurzame waardevermindering toegelicht per post. Ten behoeve van het inzicht voor de gebruiker van de jaarrekening adviseert Baker Tilly een dergelijke toelichting wel op te nemen. Ten aanzien van de investeringen gedurende 2023 adviseert Baker Tilly u tevens inzicht te geven in de (cumulatieve) investeringen ten opzichte van het door de raad beschikbaar.

Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.

In het verloopoverzicht moet het onderscheid worden aangebracht in investeringen maatschappelijk nut die nog op andere wijze worden afgeschreven dan de gebruiksduur (kan alleen gelden voor investeringen gedaan voor 1 januari 2017) en die wel afgeschreven worden op basis van gebruiksduur. De "oude" investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die al 'gewoon' zijn geactiveerd, kunnen versneld worden afgeschreven dan wel kunnen reserves op in mindering worden gebracht.

Financiële vaste activa

De post financiële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 decem- ber 2023	Boekwaarde 31 decem- ber 2022
	€	€
Kapitaalverstrekingen aan:		
– deelnemingen	0.000	0.000
– gemeenschappelijke regelingen	0.000	0.000
– overige verbonden partijen	0.000	0.000
Totaal kapitaalverstrekingen	0.000	0.000
Leningen aan:		
– openbare lichamen	0.000	0.000
– woningbouwcorporaties	0.000	0.000
– deelnemingen	0.000	0.000
– overige verbonden partijen	0.000	0.000
Totaal leningen	0.000	0.000

	Boekwaarde 31 decem- ber 2023	Boekwaarde 31 decem- ber 2022
	€	€
Overige langlopende leningen	0.000	0.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0.000	0.000
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0.000	0.000
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0.000	0.000
Totaal financiële vaste activa	0.000	0.000

In de boekwaarde per 31 december 2023 van de post XXXX is rekening gehouden met een voorziening voor eventuele oninbaarheid ter hoogte van € XXX, danwel is een waardevermindering ter hoogte van € XXX aangebracht. (Eventuele specifieke toelichting).

Het onderstaande overzicht met het verloop van de financiële vaste activa is optioneel. Ten behoeve van het inzicht voor de gebruiker van de jaarrekening adviseert Baker Tilly een dergelijke toelichting wel op te nemen.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2023:

	Boekwaarde 1 januari 2023	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrijving/ aflossingen	Waarde- vermin- dering	Boekwaarde 31 december 2023
	€	€	€	€	€	€
Kapitaalverstrekkingsen aan:						
– Deelnemingen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– gemeenschappelijke regelingen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– overige verbonden partijen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal kapitaalverstrekkingsen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

	Boek- waarde 1 januari 2023	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrijving/ aflossingen	Waarde vermin- dering	Boekwaarde 31 december 2023
	€	€	€	€	€	€
Leningen aan:						
– openbare lichamen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– woningbouwcorporaties	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– deelnemingen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– overige verbonden partijen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
<i>Totaal leningen</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>
Overige langlopende leningen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal financiële vaste activa	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Onder het verloopoverzicht van de financiële vaste activa worden bij voorkeur de grootste/belangrijkste investeringen, desinvesteringen en afwaardering wegens duurzame waardevermindering toegelicht per post. Ten behoeve van het inzicht voor de gebruiker van de jaarrekening adviseert Baker Tilly dergelijke toelichting wel op te nemen. Ten aanzien van de investeringen gedurende 2023 adviseert Baker Tilly u inzicht te geven in de (cumulatieve) investeringen ten opzichte van het door de raad beschikbaar gestelde krediet.

Vlottende activa

Vorraden

De post voorraden wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2023		Boekwaarde 31 december 2022	
	€	€	€	€
Grond- en hulpstoffen		0.000		0.000
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	0.000		0.000	
Voorziening onderhanden werk	(0.000)		(0.000)	
Totaal onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie		0.000		0.000
Gereed product en handelsgoederen		0.000		0.000
Vooruitbetalingen		0.000		0.000
Totaal voorraden		0.000		0.000

Voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen kan van het verloop in 2023 het volgende overzicht worden weergegeven:

	Boek- waarde 1 januari 2023	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Winst- uitname	Boek- waarde 31 december 2023	Voor- ziening verlies- latend complex	Balans- waarde 31 december 2023
	€	€	€	€	€	€	€
Complex 1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Complex 2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Et cetera	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

	Balans- waarde 31 decem- ber 2023	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbreng- sten	Geraamd resultaat (nominale waarde)	Geraamd resultaat (contante waarde)
	€	€	€	€	€
Complex 1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Complex 2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Et cetera	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Het BBV verplicht het college in de toelichting op de balans voor het totaal van de in exploitatie zijnde complexen een verloop te geven van de boekwaarde en een onderbouwing te geven voor de geraamde nog te maken kosten en de geraamde nog te realiseren opbrengsten. Baker Tilly beveelt aan om dit inzicht te geven op complexniveau. Daarnaast dienen de berekeningswijze die aan de bepaling van het geraamd eindresultaat, de onderbouwing die hiervoor is gehanteerd, alsmede de aannames die hieraan ten grondslag liggen te worden toegelicht in de toelichting op de balans. Onderstaand hebben wij een voorbeeld opgenomen, deze adviseren wij u gemeentespecifiek verder uit te werken. De berekeningsgegevens dienen te zijn gebaseerd op een waardering per complex. Hier verdient aanbeveling dat eveneens een uiteenzetting wordt gegeven van de wijze waarop eventuele nadelige resultaten worden opgevangen.

Wij adviseren de gemeente toe te lichten op welke projecten tussentijds winst is genomen, zoals in bovenstaand voorbeeld verloop opgenomen. Het BBV verplicht het college tenminste de vermeerderingen en verminderingen apart toe te lichten.

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van MAAND-2024 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

- rentepercentage bedraagt xx%;
- kostenindexatie bedraagt xx%;
- opbrengstenindexatie bedraagt xx%;
- de geplande afzet is gebaseerd op

Ten aanzien van de geraamde nog te maken kosten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

-

Ten aanzien van de geraamde nog te realiseren opbrengsten heeft het college de volgende uitgangspunten gehanteerd:

-

Op basis van het gemotiveerde besluit van de raad d.d. xx-xx-20xx (kennen de volgende projecten) kennen de projecten xxx, xxx, xxx een looptijd langer dan de voorgeschreven maximale looptijd van tien jaar.

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag. De grootste risico's ten aanzien van de huidige schattingen en de mogelijke uitkomst daarvan zijn gelegen in de complexen XXXX, XXXX.

Ten aanzien van deze complexen merken wij het volgende op:

.....
.....

Vanwege de hoge inflatie en de onzekerheden die zijn ontstaan als gevolg van het vervallen van de bouwvrijstelling stikstof is de schattingsgevoeligheid van de waardering ten opzichte van voorgaande jaren fors toegenomen. De gemeente gaat in de toelichting in op de belangrijkste complexen en daar van toepassing zijnde risico's waarbij ook de gevoeligheid van de schattingen wordt beschreven door het geven van diverse scenario's.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De post uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar wordt onderscheiden in:

	Stand 31 decem- ber 2023	Voorziening oninbaar- heid	Boekwaarde 31 decem- ber 2023	Boekwaarde 31 decem- ber 2022
Vorderingen op openbare lichamen	0.000	0.000	0.000	0.000
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet fido	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige verstrekte kasgeldleningen	0.000	0.000	0.000	0.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0.000	0.000	0.000	0.000
Rekening-courantverhouding met het Rijk	0.000	0.000	0.000	0.000
Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0.000	0.000	0.000	0.000
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige vorderingen	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige uitzettingen	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	0.000	0.000	0.000	0.000

Indien het voor het inzicht van de raad wenselijk is om nadere toelichting op de samenstelling of de mutaties binnen de bovenstaande posten te geven adviseert Baker Tilly dit nader toe te lichten onder bovenstaande verplichte specificatie.

Schatkistbankieren

Drempelbedrag¹

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor gemeente ABC geldt voor 2023 een drempelbedrag van € XXX.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2023 hebben **geen/wel** overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2023 is geweest:

¹ De drempel is gelijk aan 2% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 10,0 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 1.000.000.

		Verslagjaar 2023 ²			
		€			
(1)	Drempelbedrag	0.000			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
		€	€	€	€
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	0.000	0.000	0.000	0.000
(3a)=(1)>(2)	Ruimte onder het drempelbedrag	0.000	0.000	0.000	0.000
(3b)=(2)<(1)	Overschrijving van het drempelbedrag	0.000	0.000	0.000	0.000

(1) Berekening drempelbedrag

		Verslagjaar 2023			
		€			
(4a)	Begrotingstotaal lasten verslagjaar	0.000			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan 500 miljoen	0.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de 500 miljoen te boven gaat	0.000			
	Drempelbedrag	0.000			
(1)=(4b)*0,02 +(4c)*0,002 met een minimum van € 1.000.000					

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		Verslagjaar 2023			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
		€	€	€	€
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	0.000	0.000	0.000	0.000
(5b)	Dagen in het kwartaal	0.000	0.000	0.000	0.000
(2)-(5a)/(5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	0.000	0.000	0.000	0.000

² Deze toelichting is opgenomen conform het rekenmodel dat beschikbaar is gesteld door het Ministerie van Financiën: <https://www.dsta.nl/schatkistbankieren/documenten/publicaties/2022/06/29/voorbeeld-berekening-drempelbedrag>.
Op grond van artikel 52c van het BBV dient tenminste toegelicht te worden:

- het drempelbedrag voor het begrotingsjaar waarover verantwoording wordt afgelegd; en
- voor ieder kwartaal van dat jaar, het bedrag aan middelen, bedoeld in artikel 2, vierde lid, van de Wet financiering decentrale overheden, dat in het kader van het drempelbedrag door de provincie onderscheidenlijk de gemeente buiten 's Rijks schatkist is aangehouden.

Liquide middelen

De post liquide middelen wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 decem- ber 2023	Boekwaarde 31 decem- ber 2022
	€	€
Kassaldo	0.000	0.000
Banksaldi	0.000	0.000
Totaal liquide middelen	<u>0.000</u>	<u>0.000</u>

Aanbeveling aan de gemeente om hier ook inzicht te geven in eventuele kredietfaciliteiten.

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 decem- ber 2023	Boekwaarde 31 decem- ber 2022
	€	€
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
– Europese overheidslichamen	0.000	0.000
– het Rijk	0.000	0.000
– overige Nederlandse overheidslichamen	0.000	0.000
Overige nog te ontvangen bedragen	0.000	0.000
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	0.000	0.000
Totaal overlopende activa	<u>0.000</u>	<u>0.000</u>

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 1 januari 2023	Toe- voegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31 december 2023
	€	€	€	€
Europese overheidslichamen				
– Subsidie A	0.000	0.000	0.000	0.000
– Subsidie B	0.000	0.000	0.000	0.000
Het Rijk				
Subsidie C	0.000	0.000	0.000	0.000
– Subsidie D	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige Nederlandse overheidslichamen				
– Subsidie E	0.000	0.000	0.000	0.000
– Subsidie F	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	0.000	0.000	0.000	0.000

Kosten die gemeenten hebben gemaakt en die in het kader van faciliterend grondbeleid op basis van een overeenkomst kunnen worden verhaald op derden, zijn een vordering die opgenomen moet worden bij de balanspost overige nog te ontvangen bedragen (artikel 40a lid 1 onderdeel b BBV) op de gemeentelijke balans.

Als de gemeente reeds gemaakte kosten verhaalt op basis van een exploitatieplan en inmiddels is een vergunning aangevraagd dan zijn deze te verhalen kosten te beschouwen als een vordering die moet worden opgenomen bij de balanspost overige nog te ontvangen bedragen (artikel 40a lid 1 onderdeel b BBV) op de gemeentelijke balans.

Als de gemeente reeds gemaakte kosten verhaalt op basis van een exploitatieplan, maar verrekening nog niet kan plaatsvinden doordat nog geen posterieure overeenkomst is gesloten of nog geen omgevingsvergunning is aangevraagd, dan dienen de gerealiseerde nog te verhalen kosten te worden verantwoord als 'nog te verhalen kosten' onder de overige nog te ontvangen bedragen (artikel 40a lid 1 onderdeel b BBV), voor zover wordt verwacht dat deze binnen 10 jaar nog verrekend kunnen worden.

Gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten kunnen opgenomen worden als 'nog te verrekenen kosten' onder de overige nog te ontvangen bedragen (artikel 40a, lid 1 onderdeel b BBV) indien aan de in de grondslagen opgenomen voorwaarden is voldaan.

In de toelichting op deze balansposten moeten bovenstaande vorderingen expliciet worden toegelicht en gespecificeerd als zijnde 'verhaalbare kosten', 'nog te verhalen kosten' en 'nog te verrekenen kosten'.

Als geen zicht is op een toekomstige verrekening dan rest slechts een vermelding als 'niet in de balans opgenomen recht' bij de toelichting op de balans.

Vaste passiva

Eigen vermogen

De post eigen vermogen wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 decem- ber 2023	Boekwaarde 31 decem- ber 2022
	€	€
Reserves, gespecificeerd naar:		
— algemene reserve	0.000	0.000
— bestemmingsreserve	0.000	0.000
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	0.000	0.000
Totaal eigen vermogen	0.000	0.000

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2023:

Naam reserve	Saldo 1 januari 2023	Resultaat- bestem- ming 2022	Toevoe- gingen	Rente- toerekening	Onttrek- kingen	Verminde- ringen i.v.m. afschrij- vingen op activa	Saldo 31 decem- ber 2023
	€	€	€	€	€	€	€
Algemene reserve							
Algemene reserve A	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Algemene reserve xx	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
<i>Totaal algemene reserve</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>
Bestemmingsreserve							
Bestemmingsreserve A	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Bestemmingsreserve B	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Bestemmingsreserve C	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Bestemmingsreserve xx	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
<i>Totaal bestemmingsreserve</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>
Totaal reserves	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

In het BBV is in artikel 54 opgenomen dat in de toelichting op de balans de aard en de reden van elke reserve, alsmede de toevoegingen en onttrekkingen daaraan worden toegelicht.

Algemene reserve A

Deze reserve houdt verband met het (.....) en dient voor de (gedeeltelijke) afdekking van de (.....). Gedurende 2023 is € XXX op basis van raadsbesluit toegevoegd en € XXX op basis van raadsbesluit onttrokken.

Bestemmingsreserve A

Deze reserve houdt verband met het (.....) en dient voor de (gedeeltelijke) afdekking van de (.....). Gedurende 2023 is € XXX op basis van raadsbesluit toegevoegd en € XXX op basis van raadsbesluit onttrokken.

Voorzieningen

De post voorzieningen wordt onderscheiden in:

	Boek- waarde 31 decem- ber 2023	Boek- waarde 31 decem- ber 2022
	€	€
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	0.000	0.000
Voorzieningen ter egalisering van kosten	0.000	0.000
Voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven	0.000	0.000
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	0.000	0.000
Totaal voorzieningen	0.000	0.000

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de voorzieningen gedurende het jaar 2023:

Naam voorziening	Saldo 1 januari 2023	Vrij- gevallen bedragen	Toevoe- gingen	Aan- wendingen	Saldo 31 decem- ber 2023
	€	€	€	€	€
Voorziening 1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Voorziening 2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
<i>Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>
Voorziening 3	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Voorziening 4	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
<i>Totaal voorzieningen ter egalisering van kosten</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>
Voorziening 5	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Voorziening 6	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
<i>Totaal voorzieningen voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen waarvoor een heffing wordt geheven</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>
Voorziening 7	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Voorziening 8	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
<i>Totaal voorzieningen voor middelen van derden waarvan bestemming gebonden is</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>	<i>0.000</i>
Totaal voorzieningen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

In het BBV is in artikel 55 opgenomen dat in de toelichting op de balans de aard en de reden van elke voorziening alsmede de wijzigingen daarin worden toegelicht.

Voorziening 1

Deze voorziening houdt verband met het (.....) en dient voor de afdekking van de (.....).

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

	Boekwaarde 31 decem- ber 2023	Boekwaarde 31 decem- ber 2022
	€	€
Obligatieleningen	0.000	0.000
Onderhandse leningen van:		
– binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0.000	0.000
– binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0.000	0.000
– binnenlandse bedrijven	0.000	0.000
– openbare lichamen, als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0.000	0.000
– overige binnenlandse sectoren	0.000	0.000
– buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0.000	0.000
Door derden belegde gelden	0.000	0.000
Waarborgsommen	0.000	0.000
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0.000	0.000
Totaal vaste schulden	0.000	0.000

De rentelast voor 2023 bedraagt € XXX (2022: € XXX)

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2023:

Het is niet verplicht de vermeerderingen en de aflossingen in het overzicht weer te geven. Baker Tilly adviseert u om de gebruiker van de jaarrekening wel inzicht te geven in de mutaties binnen de leningenportefeuille. Wel dient conform artikel 56 van het BBV de rentelast voor het begrotingsjaar vermeld te worden van alle vaste schulden.

	Saldo 1 januari 2023	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31 decem- ber 2023	Rentelast voor het begrotings- jaar
	€	€	€	€	€
Obligatieleningen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Onderhandse leningen van					
– binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– binnenlandse banken en overige financiële instellingen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

– binnenlandse bedrijven	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– overige binnenlandse sectoren	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– buitenlandse instellingen, fondsen, banken, bedrijven en overige sectoren	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Door derden belegde gelden	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Waarborgsommen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige leningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal vaste schulden	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Bedragen die worden ontvangen in verband met de afkoop van voortdurend erfpacht worden vanuit het matchingsbeginsel op de balans onder de vaste schulden verantwoord.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De post netto-vlottende schulden wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 decem- ber 2023	Boekwaarde 31 decem- ber 2022
	€	€
Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de wet financiering decentrale overheden	0.000	0.000
Overige kasgeldleningen	0.000	0.000
Banksaldi	0.000	0.000
Overige schulden	0.000	0.000
Totaal	0.000	0.000

Indien het voor het inzicht van de raad wenselijk is om nadere toelichting op de samenstelling of de mutaties binnen de bovenstaande posten te geven adviseert Baker Tilly dit nader toe te lichten onder bovenstaande verplichte specificatie.

Overlopende passiva

De post overlopende passiva wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 decem- ber 2023	Boekwaarde 31 decem- ber 2022
	€	€
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	0.000	0.000
De voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, ontvangen van:		
— Europese overheidslichamen	0.000	0.000
— het Rijk	0.000	0.000
— overige Nederlandse overheidslichamen	0.000	0.000
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	0.000	0.000
Totaal	0.000	0.000

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 1 januari 2023	Ontvangen bedragen	Vrij- gevallen bedragen	Terug- betalingen	Saldo 31 decem- ber 2023
	€	€	€	€	€
Europese overheidslichamen					
— Subsidie A	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
— Subsidie B	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Het Rijk					
— Subsidie C	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
— Subsidie D	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Overige Nederlandse overheidslichamen					
— Subsidie E	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
— Subsidie F	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal van de van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Het deel van de ontvangen baten uit de exploitatiebijdrage dat hoger is dan de gemaakte kosten moet worden verantwoord als 'vooruit gefactureerd of vooruit ontvangen bedrag' onder de overlopende passiva overige vooruit ontvangen bedragen (artikel 49 lid 1 onderdeel c BBV). De posten worden in de toelichting op deze balanspost expliciet toegelicht en gespecificeerd. De opbrengsten worden vervolgens gerealiseerd als baten naar rato van de realisatie van de kosten.

Niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen

Recht op verliescompensatie in het kader van de vennootschapsbelasting

De gemeente ABC heeft een bedrag ter hoogte van € 0.000 buiten de balans om opgenomen onder de activa zijde van de gemeentelijke balans. Dit betreft het toekomstige recht op verliescompensatie krachtens de Wet op de vennootschapsbelasting 1969. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

Fiscaal resultaat 2023	0.000	
Fiscaal van toepassing zijnde belastingpercentage	25%	(indien compensatie wordt verwacht tegen ander percentage deze aanpassen)
Recht op verliescompensatie 2023	0.000	
Recht op verliescompensatie voorgaande jaren	0.000	
Totaal recht op verliescompensatie	0.000	

Overige niet in de balans opgenomen rechten

Toelichting op overige niet in de balans opgenomen rechten. Bijvoorbeeld bestaande rechten aangaande mogelijk te verrekenen kosten uit hoofde van faciliterende grondexploitaties, als er geen zicht is op een toekomstige verrekening dan rest slechts een vermelding als 'niet in de balans opgenomen recht' bij de toelichting op de balans.

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Aard	Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningsbedrag borgstelling	Restant 1 januari 2023	31 december 2023	Betalingen gedurende 2023
		€	€	€	€	€
Borgstelling 1	Borg	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Borgstelling 2	Borg	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Borgstelling 3	Borg	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal borgstellingen		0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Onder het overzicht van borgstellingen worden bij voorkeur de grootste/belangrijkste wijzigingen toegelicht per post. Ten behoeve van het inzicht voor de gebruiker van de jaarrekening adviseert Baker Tilly dergelijke toelichting wel op te nemen.

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Aard	Oorspronkelijk bedrag	Restant 1 januari 2023	Restant 31 december 2023	Betalingen gedurende 2023
		€	€	€	€
Garantstelling 1	Garantie	0.000	0.000	0.000	0.000
Garantstelling 2	Garantie	0.000	0.000	0.000	0.000
Garantstelling 3	Garantie	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal garantstellingen		0.000	0.000	0.000	0.000

Onder het overzicht van garantstellingen worden bij voorkeur de grootste/belangrijkste wijzigingen toegelicht per post. Ten behoeve van het inzicht voor de gebruiker van de jaarrekening adviseert Baker Tilly dergelijke toelichting wel op te nemen.

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden

Overeenkomsten

Op grond van artikel 53 BBV worden in de toelichting bij de balans opgenomen de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden.

De commissie BBV doet de stellige uitspraak aan gemeenten om meerjarige contracten, die bijvoorbeeld zouden moeten voldoen aan Europese regels, maar ook uit hoofde van operationele lease-overeenkomsten in de toelichting op de jaarrekening bij de Niet in de balans opgenomen verplichtingen op te nemen voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten. Daarnaast wordt in de toelichting bij genoemd artikel als voorbeelden (langlopende) huurcontracten en leaseovereenkomsten genoemd.

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen³

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Deze personele lasten worden verantwoord in het jaar waarin de uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan overlopende vakantiegeld- en (spaar)verlofaanspraken.

Het staat de gemeente vrij om de gebruiker van de jaarrekening inzicht te geven in de openstaande verplichting ten aanzien van te betalen vakantiegeld en verlofaanspraken. Houdt daarbij rekening met de verplichting uit hoofde van de sociale verzekeringen.

³ Let op! Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en uw vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet. Dit kan gaan leiden tot verlofstuwmeren die bijvoorbeeld ingezet gaan worden om eerder met pensioen te gaan. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskostengerelateerde verplichtingen, die een niet voorspelbare opbouw en daarmee ook onvoorspelbare afbouw kennen, dient hier een voorziening voor gevormd te worden.

Derivaten

Gemeente ABC hanteert de volgende financiële derivaten:

1. Derivaat 1: belangrijkste kenmerk, hoogte en de looptijd van de financieringsbehoefte waaraan het derivaat kan worden toegerekend. Dit derivaat is afgesloten bij BANK met een 0.000 creditrating (naam en rating van de financiële onderneming waarbij het derivaat is afgesloten moet worden vermeld). Ten aanzien van Type 1 derivaat is sprake van een niet-effectieve positie in die zin dat ... (in welk opzicht daarvan sprake is). Gemeente ABC heeft de volgende maatregelen genomen (....) om deze positie ongedaan te maken. Naar verwachting is hiervoor (benodigde termijn) nodig.
2. Derivaat 2: belangrijkste kenmerk, hoogte en de looptijd van de financieringsbehoefte waaraan het derivaat kan worden toegerekend. Dit derivaat is afgesloten bij BANK met een 0.000 creditrating (naam en rating van de financiële onderneming waarbij het derivaat is afgesloten moet worden vermeld).
3. Derivaat 3: belangrijkste kenmerk, hoogte en de looptijd van de financieringsbehoefte waaraan het derivaat kan worden toegerekend. Dit derivaat is afgesloten bij BANK met een 0.000 creditrating (naam en rating van de financiële onderneming waarbij het derivaat is afgesloten moet worden vermeld).

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

De hierna opgenomen analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht baten en lasten maakt formeel deel uit van de jaarrekening. De analyse mag ook worden opgenomen in het jaarverslag, mits beide onderdelen in één boekwerk zijn opgenomen en in de jaarrekening wordt verwezen (zie hieronder de daaraan gestelde eisen) naar het relevante onderdeel van het jaarverslag. De commissie BBV adviseert uit praktische overwegingen geen verwijzing te maken vanuit de jaarrekening naar het jaarverslag, maar indien de gemeente anders besluit dan dienen de volgende uitgangspunten in acht te worden genomen:

- de verwijzing in de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening dient concreet, accuraat, reproduceerbaar en volledig te zijn; en
- dat de analyse duidelijk identificeerbaar moet zijn.

Het heeft de uitdrukkelijke voorkeur dat deze analyse in de jaarrekening wordt opgenomen.

Hierna wordt een toelichting gegeven op diverse aspecten van het overzicht baten en lasten.

Achtereenvolgens wordt ingegaan op:

- een analyse van afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie per programma;
- een overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien;
- een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd;
- een overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
- analyse ten aanzien van de begrotingsrechtmatigheid;⁴
- de informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Alle bedragen in de tabellen van deze paragraaf zijn gedeeld door € 1.000.

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt vastgesteld met inachtneming van hetgeen omtrent de financiële positie op de balansdatum is gebleken tussen het moment van opmaken van de jaarstukken en het tijdstip van vaststelling daarvan, voor zover deze aanvullende informatie onontbeerlijk is voor het bedoelde inzicht.

Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Hierna is per onderdeel zoals opgenomen in het overzicht van baten en lasten een analyse opgenomen van de belangrijkste afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarstukken.

⁴ Volgens de Kadernota rechtmatigheid dienen overschrijdingen (en onderschrijdingen) goed herkenbaar te zijn in de jaarrekening. Baker Tilly adviseert u door middel van een separate paragraaf in de toelichting op het overzicht van baten en lasten invulling te geven aan dit vereiste.

Programma 1

	Begroting na wijziging 2023	Jaarstukken 2023	Jaarstukken t.o.v. begroting na wijziging
	€	€	€
Baten programma 1	0.000	0.000	0.000
Lasten programma 1	0.000	0.000	0.000
Totaal saldo van baten en lasten	0.000	0.000	0.000
Toevoegingen aan reserves	0.000	0.000	0.000
Onttrekkingen aan reserves	0.000	0.000	0.000
Het geraamde, gerealiseerde respectievelijk geanalyseerde resultaat	0.000	0.000	0.000

Het verschil tussen de begroting (na wijziging) en het werkelijke saldo van baten en lasten is € XXX voordelig/nadelig. De belangrijkste afwijkingen zijn de volgende:

Bedragen x € 1.000	Voordeel/Nadeel	Toelichting
0.000		Toelichting 1
0.000		Toelichting 2
0.000		Toelichting 3

Een dergelijk overzicht inclusief toelichting als het bovenstaande moet in de toelichting op het overzicht van baten en lasten voor alle programma's worden gegeven waarvoor een afwijking bestaat tussen begroting na wijziging en de jaarstukken.

Algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de volgende componenten:

- lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is
- algemene uitkeringen
- dividend
- saldo van de financieringsfunctie
- overige algemene dekkingsmiddelen

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is:									
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
– OZB woningen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– OZB niet-woningen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– Overige belastingen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal lokale heffingen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € XXX. Dit betreft XXXX.

Onroerendezaakbelastingen

In de begroting is voor de betreffende heffingen een bedrag opgenomen van € XXX.

Daadwerkelijk is een bedrag opgelegd van € XXX. Dit betekent een voordeel van € XXX.

- Onroerendezaakbelastingen eigenaren laat een voordelig/nadelig resultaat zien van € XXX.
- Onroerendezaakbelastingen gebruikers laat een voordelig/nadelig resultaat zien van € XXX.

Een kwantitatief verklarende toelichting dient in een sluitend overzicht te worden opgenomen.

Algemene uitkeringen

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene uitkeringen:	€	€	€	€	€	€	€	€	€
– uitkering huidig boekjaar	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– mutaties uitkeringsjaar 2022	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– mutaties uitkeringsjaar 2021	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal algemene uitkeringen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is gekoppeld aan de uitgaven van het Rijk. Door bezuinigingen van het Rijk neemt de algemene uitkering af terwijl hogere uitgaven door het Rijk de algemene uitkering laat stijgen.

Zoals uit boven- en onderstaand overzicht blijkt valt de algemene uitkering op realisatiebasis circa € XXX hoger/lager uit dan geraamd. De effecten hiervan zijn gelegen in XXXX.

Een kwantitatief verklarende toelichting dient in een sluitend overzicht te worden opgenomen.

Dividend

Deze baten laten zich als volgt specificeren:

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Dividend	€	€	€	€	€	€	€	€	€
– deelneming A	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– deelneming B	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– et cetera									
Totaal dividend	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

De werkelijke baten uit hoofde van dividend wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € XXX. Dit betreft XXXX.

Een kwantitatief verklarende toelichting dient in een sluitend overzicht te worden opgenomen.

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit de ontvangen rentebaten over de uitzettingen, alsmede de betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant. Voornoemde baten en lasten laten zich als volgt specificeren:

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Saldo van de financieringsfunctie	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Totaal saldo van de financieringsfunctie	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Het werkelijk saldo van de financieringsfunctie wijkt ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € XXX. Dit betreft XXXX.

Een kwantitatief verklarende toelichting dient in een sluitend overzicht te worden opgenomen.

De berekende rente over het eigen vermogen is opgenomen onder de overige algemene dekkingsmiddelen.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Overige algemene dekkingsmiddelen	€	€	€	€	€	€	€	€	€
– specificeer	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– et cetera									
Totaal overige algemene dekkingsmiddelen	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van overige algemene dekkingsmiddelen wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € XXX. Dit betreft XXXX.

Een kwantitatief verklarende toelichting dient in een sluitend overzicht te worden opgenomen.

Kosten van de overhead

Overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Kosten van de overhead:	€	€	€	€	€	€	€	€	€
kosten van de overhead	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Waarvan kosten van overhead toe te rekenen aan grondexploitatie, investeringen en dotaties aan voorzieningen ter dekking van groot-onderhoud	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Waarvan dekking overhead door toerekening aan grondexploitatie, investeringen (negatieve last) en onttrekkingen aan de voorzieningen ter dekking van groot-onderhoud	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaalbedrag van de kosten van de overhead	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van de overhead wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € XXX. Dit betreft XXXX.

Een kwantitatief verklarende toelichting dient in een sluitend overzicht te worden opgenomen. Wanneer gebruik wordt gemaakt van de methodiek om overhead door te belasten aan grondexploitatie en investeringen, dient een consistente gedragslijn te worden gevolgd en hier (in de toelichting op het overzicht overhead) bijzondere aandacht aan te worden besteed.

Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedrag van de heffing voor de vennootschapsbelasting:	€	€	€	€	€	€	€	€	€
– specificeer	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– et cetera									
Totaalbedrag van heffing voor de vennootschapsbelasting	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van de heffing voor de vennootschapsbelasting wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € XXX. Dit betreft XXXX.

Een kwantitatief verklarende toelichting dient in een sluitend overzicht te worden opgenomen. Tevens kan er gekozen worden om hier een toelichting te verstrekken op de calculatie van de heffing voor de vennootschapsbelasting.

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Toevoegingen aan reserves	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Onttrekkingen aan reserves	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Totaal toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

De werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € XXX. Dit betreft XXXX.

Een kwantitatief verklarende toelichting dient in een sluitend overzicht te worden opgenomen.

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Op de post onvoorzien staat het algemene budget voor onvoorziene uitgaven. Op de post beleidsvoornemens staan een aantal stelposten die vanwege hun algemene karakter niet zo makkelijk functioneel op één van de andere programma's geraamd/verantwoord kunnen worden.

De totale geraamde en gerealiseerde baten en lasten voor de post onvoorzien laten zich als volgt specificeren:

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
– Programma 1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– Programma 2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
– et cetera									
Totaal onvoorzien	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Het bedrag voor onvoorzien wordt geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma.

De werkelijke onvoorziene baten en lasten wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € XXX. Dit betreft XXXX.

Een kwantitatief verklarende toelichting dient in een sluitend overzicht te worden opgenomen.

Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma

Incidentele baten en lasten zijn baten en lasten die zich maximaal drie jaar achtereenvolgens voordoen. De over 2023 gerealiseerde incidentele baten en lasten laten zich als volgt specificeren:

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Programma 1	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Programma 2	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
et cetera									
Totaal incidentele baten en lasten	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Per programma dienen ten minste de belangrijkste posten afzonderlijk te worden gespecificeerd en te worden toegelicht. De overige posten kunnen, afhankelijk van de in de financiële verordening gemaakte afspraken, als een totaalbedrag worden opgenomen.

De werkelijke incidentele baten en lasten wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo € XXX. Dit betreft XXXX.

Een kwantitatief verklarende toelichting dient in een sluitend overzicht te worden opgenomen.

Presentatie van het structureel saldo	2023	2024	2025	2026
	€	€	€	€
Saldo van baten en lasten	0.000	0.000	0.000	0.000
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	0.000	0.000	0.000	0.000
Gerealiseerd resultaat	0.000	0.000	0.000	0.000
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	0.000	0.000	0.000	0.000
Structureel resultaat	0.000	0.000	0.000	0.000

De commissie BBV adviseert bovenstaande tabel in de jaarrekening (en begroting) op te nemen.

Overzicht van de structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Omschrijving	Begroting voor wijziging			Begroting na wijziging			Realisatie 2023		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves									
Reserve A	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Reserve B	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
et cetera									
Totaal structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000

Te denken valt bijvoorbeeld aan:

- de meerjarig gebudgetteerde dekking van een investering met economisch nut;
- jaarlijkse rentetoevoeging van bestemmingsreserve ten gunste van de exploitatie onttrokken.

Informatie in het kader van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)⁵

De WNT is van toepassing op Gemeente ABC. Het voor Gemeente ABC toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste twaalf kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief.⁶

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

[TABEL ALLEEN OPNEMEN INDIEN VAN TOEPASSING]

Gegevens 2023						
bedragen x € 1	[NAAM 1]		[NAAM 2]		[NAAM...]	
Functiegegevens	[FUNCTIE(S)]		[FUNCTIE(S)]		[FUNCTIE(S)]	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	[dd/mm] – [dd/mm]		[dd/mm] – [dd/mm]		[dd/mm] – [dd/mm]	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[0,025 - 1,0]		[0,025 - 1,0]		[0,025 - 1,0]	
Dienstbetrekking?	[ja/nee]		[ja/nee]		[ja/nee]	
Bezoldiging						
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	[BEDRAG]		[BEDRAG]		[BEDRAG]	
Beloningen betaalbaar op termijn	[BEDRAG]		[BEDRAG]		[BEDRAG]	
Subtotaal	[SOM]		[SOM]		[SOM]	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	[INVULLEN]		[INVULLEN]		[INVULLEN]	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t. / [BEDRAG]		N.v.t. / [BEDRAG]		N.v.t. / [BEDRAG]	
Bezoldiging	[SOM]		[SOM]		[SOM]	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. / [BEDRAG]	N.v.t. / [REDEN]	N.v.t. / [BEDRAG]	N.v.t. / [REDEN]	N.v.t. / [BEDRAG]	N.v.t. / [REDEN]
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t. / [INVULLEN]		N.v.t. / [INVULLEN]		N.v.t. / [INVULLEN]	

⁵ Zie www.topinkomens.nl voor het verantwoordingsmodel inclusief de invulinstructies.

⁶ Zie <https://www.topinkomens.nl/voor-wnt-instellingen/documenten/formulieren/2023/08/17/rekentool-topfunctionaris-zonder-dienstbetrekking-t-m-12-maanden--verantwoordingsmodel-wnt-2023>. voor het rekenmodel inclusief de invulinstructies.

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	[NAAM 1]	[NAAM 2]	[NAAM...]
Functiegegevens	[FUNCTIE(S)]	[FUNCTIE(S)]	[FUNCTIE(S)]
Aanvang en einde functievervulling in 2022	[dd/mm] – [dd/mm]	[dd/mm] – [dd/mm]	[dd/mm] – [dd/mm]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[0,025 - 1,0]	[0,025 - 1,0]	[0,025 - 1,0]
Dienstbetrekking?	[ja/nee]	[ja/nee]	[ja/nee]
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	[BEDRAG]	[BEDRAG]	[BEDRAG]
Beloningen betaalbaar op termijn	[BEDRAG]	[BEDRAG]	[BEDRAG]
Subtotaal	[SOM]	[SOM]	[SOM]
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	[INVULLEN]	[INVULLEN]	[INVULLEN]
Bezoldiging	[SOM]	[SOM]	[SOM]

[Opnemen indien van toepassing:]

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen' [OMSCHRIJVING VAN BALANSPOST AANPASSEN INDIEN NODIG].

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

[TABEL ALLEEN OPNEMEN INDIEN VAN TOEPASSING]

Gegevens 2023				
bedragen x € 1	[NAAM 1]		[NAAM 2]	
Functiegegevens	[FUNCTIE(S)]		[FUNCTIE(S)]	
Kalenderjaar	2023	2022	2023	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	[dd/mm] – [dd/mm]	[dd/mm] – [dd/mm]	[dd/mm] – [dd/mm]	[dd/mm] – [dd/mm]
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	[AANTAL MAANDEN]	[AANTAL MAANDEN]	[AANTAL MAANDEN]	[AANTAL MAANDEN]
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	[INVULLEN]	[INVULLEN]	[INVULLEN]	[INVULLEN]
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum				
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 212	€ 206	€ 212	€ 206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	[BEDRAG 1]	[BEDRAG 2]	[BEDRAG 1]	[BEDRAG 2]
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	[De SOM van BEDRAG 1 + BEDRAG 2] óf indien dit lager is [De SOM van (aantal gewerkte uren 2022 x maximum uurtarief 2022) + (aantal gewerkte uren 2023 x maximum uurtarief 2023)]		[De SOM van BEDRAG 1 + BEDRAG 2] óf indien dit lager is [De SOM van (aantal gewerkte uren 2022 x maximum uurtarief 2022) + (aantal gewerkte uren 2023 x maximum uurtarief 2023)]]	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)				
Bezoldiging in de betreffende periode	[BEDRAG 2023]	[BEDRAG 2022]	[BEDRAG 2023]	[BEDRAG 2022]
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	[SOM van BEDRAG 2023 en BEDRAG 2022 uit de bovenstaande cellen]		[SOM van BEDRAG 2023 en BEDRAG 2022 uit de bovenstaande cellen]	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t. / [BEDRAG]		N.v.t. / [BEDRAG]	
Bezoldiging	[SOM]		[SOM]	

Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. / [BEDRAG]	N.v.t. / [REDEN]
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t. / [INVULLEN]	N.v.t. / [INVULLEN]

[Opnemen indien van toepassing:]

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen' [OMSCHRIJVING VAN BALANSPOST AANPASSEN INDIEN NODIG].

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

[TABEL ALLEEN OPNEMEN INDIEN VAN TOEPASSING, MOGELIJK BIJ GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN]

Gegevens 2023						
bedragen x € 1	[NAAM 1]		[NAAM 2]		[NAAM ...]	
Functiegegevens	[Voorzitter/Lid]		[Voorzitter/Lid]		[Voorzitter/Lid]	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	[dd/mm – dd/mm]		[dd/mm – dd/mm]		[dd/mm – dd/mm]	
Bezoldiging						
Bezoldiging	[BEDRAG]		[BEDRAG]		[BEDRAG]	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	[INVULLEN]		[INVULLEN]		[INVULLEN]	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t. / [BEDRAG]		N.v.t. / [BEDRAG]		N.v.t. / [BEDRAG]	
Bezoldiging	[SOM]		[SOM]		[SOM]	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. / [BEDRAG]	N.v.t. / [REDEN]	N.v.t. / [BEDRAG]	N.v.t. / [REDEN]	N.v.t. / [BEDRAG]	N.v.t. / [REDEN]
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t. / [Toelichting]		N.v.t. / [Toelichting]		N.v.t. / [Toelichting]	
Gegevens 2022						
bedragen x € 1	[NAAM 1]		[NAAM 2]		[NAAM ...]	
Functiegegevens	[Voorzitter/Lid]		[Voorzitter/Lid]		[Voorzitter/Lid]	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	[dd/mm – dd/mm]		[dd/mm – dd/mm]		[dd/mm – dd/mm]	
Bezoldiging						
Bezoldiging	[BEDRAG]		[BEDRAG]		[BEDRAG]	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	[INVULLEN]		[INVULLEN]		[INVULLEN]	

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder.

[TABEL ALLEEN OPNEMEN INDIEN VAN TOEPASSING]

Gegevens 2023	
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
[NAAM 1]	[FUNCTIE]
[NAAM 2]	[FUNCTIE]
[NAAM ...]	[FUNCTIE]

Tabel 1e Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen)

[TABEL ALLEEN OPNEMEN INDIEN VAN TOEPASSING]

Gegevens 2023												
bedragen x € 1	[NAAM 1]		[NAAM 2]		[NAAM ...]							
Bezoldiging voor de werkzaamheden als topfunctionaris bij <naam WNT-instelling>	[BEDRAG]		[BEDRAG]		[BEDRAG]							
Bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij <naam WNT-instelling>	N.v.t. of [BEDRAG]		N.v.t. of [BEDRAG]		N.v.t. of [BEDRAG]							
Bezoldiging voor de werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen van <naam WNT-instelling>	N.v.t. of [BEDRAG]		N.v.t. of [BEDRAG]		N.v.t. of [BEDRAG]							
-/- Dubbeltellingen door doorbelastingen	N.v.t. of [BEDRAG]		N.v.t. of [BEDRAG]		N.v.t. of [BEDRAG]							
Subtotaal	[SOM VAN DE BOVENGENOEMDE BEDRAGEN]		[SOM VAN DE BOVENGENOEMDE BEDRAGEN]		[SOM VAN DE BOVENGENOEMDE BEDRAGEN]							
Het voor de WNT-instelling geldende bezoldigingsmaximum dan wel een voor de individuele topfunctionaris toegestane hogere bezoldiging	[INVULLEN]		[INVULLEN]		[INVULLEN]							
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t. / [BEDRAG]		N.v.t. / [BEDRAG]		N.v.t. / [BEDRAG]							
Totale bezoldiging	[SOM]		[SOM]		[SOM]							
Het bedrag van de overschrijding en reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	[N.v.t.] / [BEDRAG]	[N.v.t.] / [REDEN]	[N.v.t.] / [BEDRAG]	[N.v.t.] / [REDEN]	[N.v.t.] / [BEDRAG]	[N.v.t.] / [REDEN]						
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t. / [Toelichting]		N.v.t. / [Toelichting]		N.v.t. / [Toelichting]							
Gegevens 2022												
bedragen x € 1	[NAAM 1]		[NAAM 2]		[NAAM ...]							
Bezoldiging voor de werkzaamheden als topfunctionaris bij <naam WNT-instelling>	[BEDRAG]		[BEDRAG]		[BEDRAG]							
Bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij <naam WNT-instelling>	N.v.t. of [BEDRAG]		N.v.t. of [BEDRAG]		N.v.t. of [BEDRAG]							

Bezoldiging voor de werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen van <naam WNT-instelling>	N.v.t. of [BEDRAG]	N.v.t. of [BEDRAG]	N.v.t. of [BEDRAG]
-/- Dubbeltellingen door doorbelastingen	N.v.t. of [BEDRAG]	N.v.t. of [BEDRAG]	N.v.t. of [BEDRAG]
Subtotaal	[SOM VAN DE BOVENGENOEMDE BEDRAGEN]	[SOM VAN DE BOVENGENOEMDE BEDRAGEN]	[SOM VAN DE BOVENGENOEMDE BEDRAGEN]
Het voor de WNT-instelling geldende bezoldigingsmaximum dan wel een voor de individuele topfunctionaris toegestane hogere bezoldiging	[INVULLEN]	[INVULLEN]	[INVULLEN]
Totale bezoldiging	[SOM]	[SOM]	[SOM]

[Opnemen indien van toepassing:]

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen' [OMSCHRIJVING VAN BALANSPOST AANPASSEN INDIEN NODIG].

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.900.

[TABEL ALLEEN OPNEMEN INDIEN VAN TOEPASSING]

Gegevens 2023			
[Naam topfunctionaris invullen] is werkzaam in dienstbetrekking bij de volgende WNT plichtige instelling(en) als topfunctionaris niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris	Datum aanvang dienstbetrekking met [Naam topfunctionaris] (minst recente datum eerst / meest recente datum als laatst)	Naam WNT-instelling	Totale bezoldiging per WNT-instelling bedragen x € 1
Gegevens per WNT-instelling	[DATUM]	[invullen]	<totale bezoldiging>
	[DATUM]	[invullen]	<totale bezoldiging>
	[DATUM]	[invullen]	<totale bezoldiging>
Gecumuleerde totale bezoldigingen bij alle WNT-instellingen gezamenlijk i.v.m. anticumulatie bepaling			[SOM BOVENSTAANDE TOTALE BEZOLDIGINGEN]

Het algemeen bezoldigingsmaximum dan wel een voor één van de dienstbetrekkingen van toepassing zijnde hoger bezoldigingsmaximum.		[Het algemeen bezoldigingsmaximum dan wel een voor één van de dienstbetrekkingen van toepassing zijnde hoger bezoldigingsmaximum]
Gegevens overschrijding en eventuele onverschuldigde betaling		
Onverschuldigde betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t. / [BEDRAG]
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. / [Som van de bovenstaande totale bezoldigingen] minus [Het algemeen bezoldigingsmaximum dan wel een voor één van de dienstbetrekkingen van toepassing zijnde hoger bezoldigingsmaximum] N.v.t. / [REDEN]	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t. / [Toelichting]	
Gegevens 2022		
[Naam topfunctionaris invullen] is werkzaam in dienstbetrekking bij de volgende WNT plichtige instelling(en) als topfunctionaris niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris	Datum aanvang dienstbetrekking met [Naam topfunctionaris] (minst recente datum eerst / meest recente datum als laatst)	Naam WNT-instelling Totale bezoldiging per WNT-instelling bedragen x € 1
Gegevens per WNT-instelling	[DATUM]	[invullen]
	[DATUM]	[invullen]
	[DATUM]	[invullen]
Gecumuleerde totale bezoldigingen bij alle WNT-instellingen gezamenlijk i.v.m. anticumulatie bepaling		[SOM BOVENSTAANDE TOTALE BEZOLDIGINGEN]
Het algemeen bezoldigingsmaximum dan wel een voor één van de dienstbetrekkingen van toepassing zijnde hoger bezoldigingsmaximum.		[Het algemeen bezoldigingsmaximum dan wel een voor één van de dienstbetrekkingen van toepassing zijnde hoger bezoldigingsmaximum]

[Opnemen indien van toepassing:]

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen' [OMSCHRIJVING VAN BALANSPOST AANPASSEN INDIEN NODIG].

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder.

[TABEL ALLEEN OPNEMEN INDIEN VAN TOEPASSING]

Gegevens 2023		
NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE	Alle andere WNT-instellingen waarbij de leidinggevende topfunctionaris eveneens in dienstbetrekking is als leidinggevende topfunctionaris
[NAAM 1]	[FUNCTIE]	[INVULLEN]
[NAAM 2]	[FUNCTIE]	
[NAAM ...]	[FUNCTIE]	

[NAVOLGENDE TABELONDERDEEL ALLEEN TOEVOEGEN INDIEN VAN TOEPASSING]

Gegevens overschrijding en eventuele onverschuldigde betaling van <naam leidinggevende topfunctionaris>		
Onverschuldigde betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t. / [BEDRAG]
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. / [Som van de totale bezoldigingen van alle WNT-instellingen waarbij de leidinggevende topfunctionaris in dienstbetrekking is] minus [Het algemeen bezoldigingsmaximum dan wel een voor één van de dienstbetrekkingen van toepassing zijnde hoger bezoldigingsmaximum]	N.v.t. / [REDEN]
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t. / [Toelichting]	

[Opnemen indien van toepassing:]

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen' [OMSCHRIJVING VAN BALANSPOST AANPASSEN INDIEN NODIG].

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

[TABEL ALLEEN OPNEMEN INDIEN VAN TOEPASSING]

Gegevens 2023						
bedragen x € 1	[NAAM 1]		[NAAM 2]		[NAAM ...]	
Functiegegevens						
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	[FUNCTIE(S)]		[FUNCTIE(S)]		[FUNCTIE(S)]	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[0,025 - 1,0]		[0,025 - 1,0]		[0,025 - 1,0]	
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	[KALENDERJAAR]		[KALENDERJAAR]		[KALENDERJAAR]	
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband						
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	[INVULLEN]		[INVULLEN]		[INVULLEN]	
Individueel toepasselijk maximum	[INVULLEN]		[INVULLEN]		[INVULLEN]	
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	[SOM]		[SOM]		[SOM]	
Waarvan betaald in 2023	[INVULLEN]		[INVULLEN]		[INVULLEN]	
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t. / [BEDRAG]		N.v.t. / [BEDRAG]		N.v.t. / [BEDRAG]	
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. / [BEDRAG]	N.v.t. / [REDEN]	N.v.t. / [BEDRAG]	N.v.t. / [REDEN]	N.v.t. / [BEDRAG]	N.v.t. / [REDEN]
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t. / [Toelichting]		N.v.t. / [Toelichting]		N.v.t. / [Toelichting]	

[Opnemen indien van toepassing:]

Voor zover het onverschuldigde deel van elke hierboven vermelde uitkering reeds tot betaling is gekomen, is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen' [OMSCHRIJVING VAN BALANSPOST AANPASSEN INDIEN NODIG].

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

[OF, ALS DIT WEL HET GEVAL IS:]

Bezoldiging niet-topfunctionarissen

[TABEL ALLEEN OPNEMEN INDIEN VAN TOEPASSING]

Gegevens 2023			
bedragen x € 1	[FUNCTIE(S)]	[FUNCTIE(S)]	[FUNCTIE(S)]
Functiegegevens			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[0,025 - 1,0]	[0,025 - 1,0]	[0,025 - 1,0]
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	[INVULLEN]	[INVULLEN]	[INVULLEN]
Beloningen betaalbaar op termijn	[INVULLEN]	[INVULLEN]	[INVULLEN]
Totale bezoldiging	[SOM]	[SOM]	[SOM]
Individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging			
	[INVULLEN]	[INVULLEN]	[INVULLEN]
Verplichte motivering van de overschrijding van het individueel toepasselijk drempelbedrag bezoldiging	[INVULLEN]	[INVULLEN]	[INVULLEN]
Gegevens 2022			
Functiegegevens			
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	[0,025 - 1,0]	[0,025 - 1,0]	[0,025 - 1,0]
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	[INVULLEN]	[INVULLEN]	[INVULLEN]
Beloningen betaalbaar op termijn	[INVULLEN]	[INVULLEN]	[INVULLEN]
Totale bezoldiging	[SOM]	[SOM]	[SOM]

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op <datum> vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt <x>% (maximaal 3) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € <x>.

Bevinding

Het college is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties <niet> rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen betreffen:⁷

Begrotingscriterium	
1A. Overschrijding lasten programma's (of indien van toepassing een ander door de gemeenteraad vastgesteld autorisatieniveau)	€ 2,0 mln
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 1,5 mln
2. Ongeautoriseerde reservemutaties p.s. veelal zijn dit ook getrouwe beeld fouten, die in de jaarstukken aangepast kunnen worden	€ 0,0 mln
3.Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan de raad zijn gemeld (hangt af van de intern vastgelegde spelregels in bijvoorbeeld de financiële verordening art. 212 Gemeentewet over de planning & controlcyclus, budgetafwijkingen, budgetoverheveling etc.).	€ 0,7 mln
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 4,2 mln
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 1,8 mln
5.Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering))	€ 2,4 mln
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed (inhoudelijk hier toelichten en in de paragraaf bedrijfsvoering))	€ 4,5 mln
M&O criterium	
Geen bevindingen	
Totaal van onrechtmatigheden	€ 8,7 mln

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze

⁷ De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door de raad gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen de raad en het college kunnen afwijkingen die lager zijn dan de verantwoordingsgrens in de paragraaf Bedrijfsvoering worden vermeld. Als voorbeeld is ter illustratie een eerder model vanuit de commissie BBV opgenomen.

paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

In het tijdspad van opstellen en vaststellen van de rekening moeten gunstige en ongunstige gebeurtenissen, die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum, altijd in de jaarrekening worden verwerkt als deze onontbeerlijk zijn voor het inzicht van de gemeenteraad/gebruiker van de jaarrekening bij de vaststelling van de programmarekening. Het gaat dan om gebeurtenissen met materiële bedragen ten opzichte van het totaal van baten en/of lasten.

De bijlage met verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2023/07/27/sisa-2023>

De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld

De bijlage verschilt tussen gemeente en provincie. Derhalve de juiste tabel te selecteren.

Taakvelden gemeenten							
0.	Bestuur en ondersteuning	Begrote baten na wijziging	Begrote lasten na wijziging	Gereali-seerde baten	Gereali-seerde lasten	Verdeling taakvelden naar programma's	
						Programm a A xx%	Programm a B xx%
							Programm a C xx%
0.1	Bestuur						
0.2	Burgerzaken						
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden						
0.4	Overhead						
0.5	Treasury						
0.61	OZB woningen						
0.62	OZB niet-woningen						
0.63	Parkeerbelasting						
0.64	Belastingen overig						
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds						
0.8	Overige baten en lasten						
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)						
0.10	Mutaties reserves						
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten						
1.	Veiligheid						
1.1	Crisisbeheersing en brandweer						
1.2	Openbare orde en veiligheid						
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat						
2.1	Verkeer en vervoer						
2.2	Parkeren						
2.3	Recreatieve havens						
2.4	Economische havens en waterwegen						
2.5	Openbaar vervoer						
3.	Economie						

Taakvelden gemeenten							
3.1	Economische ontwikkeling						
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur						
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen						
3.4	Economische promotie						
4.	Onderwijs						
4.1	Openbaar basisonderwijs						
4.2	Onderwijshuisvesting						
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken						
5.	Sport, cultuur en recreatie						
5.1	Sportbeleid en activering						
5.2	Sportaccommodaties						
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie						
5.4	Musea						
5.5	Cultureel erfgoed						
5.6	Media						
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie						
6.	Sociaal domein						
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie						
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen						
6.3	Inkomensregelingen						
6.4	WSW en beschut werk						
6.5	Arbeidsparticipatie						
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)						
6.71a	Huishoudelijke hulp (WMO)						
6.71b	Begeleiding (WMO)						
6.71c	Dagbesteding (WMO)						
6.71d	Overige maatwerkarrangementen (WMO)						
6.72a	Jeugdhulp begeleiding						
6.72b	Jeugdhulp behandeling						
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding						
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overige						
6.73a	Pleegzorg						

Taakvelden gemeenten							
6.73b Gezinsgericht							
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig							
6.74a Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf							
6.74b Jeugd crisis/LTA/GGZ-verblijf							
6.74c Gesloten plaatsing							
6.81a Beschermd wonen (WMO)							
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)							
6.82a Jeugdbescherming							
6.82b Jeugdreclassering							
7. Volksgezondheid en milieu							
7.1 Volksgezondheid							
7.2 Riolering							
7.3 Afval							
7.4 Milieubeheer							
7.5 Begraafplaatsen en crematoria							
8. Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing							
8.1 Ruimte en leefomgeving							
8.2 Grondexploitatie (niet- bedrijven terreinen)							
8.3 Wonen en bouwen							

Taakvelden provincies								
0.	Algemene dekkingsmiddelen	Begrote baten na wijziging	Begrote lasten na wijziging	Gereali-seerde baten	Gereali-seerde lasten	verdeling taakvelden naar programma's		
						Programma A xx%	Programma B xx%	Programma C xx%
0.1	Uitkering provinciefonds							
0.2	Opbrengst provinciale belastingen							
0.3	Geldleningen en uitzettingen							
0.4	Deelnemingen							
0.5	Algemene dekkingsmiddelen, overige baten en lasten							
0.6	Overhead							
0.7	Vennootschapsbelasting							
0.8	Mutaties reserves							
0.9	Resultaat							
1.	Bestuur							
1.1	Provinciale staten							
1.2	Gedeputeerde staten							
1.3	Kabinetszaken							
1.4	Bestuurlijke organisatie							
1.5	Interbestuurlijk toezicht op de regio							
1.6	Openbare orde en veiligheid							
1.9	Bestuur, overige baten en lasten							
2.	Verkeer en vervoer							
2.1	Landwegen							
2.2	Waterwegen							
2.3	Openbaar vervoer							
2.9	Verkeer en vervoer, overige baten en lasten							
3.	Water							
3.1	Waterkeringen							
3.2	Kwantiteit oppervlaktewater							
3.3	Kwantiteit grondwater							
3.4	Kwaliteit oppervlaktewater							
3.5	Kwaliteit grondwater							
3.9	Water, overige baten en lasten							
4.	Milieu							

Taakvelden provincies							
4.1	Bodembescherming						
4.2	Luchtverontreiniging						
4.3	Geluidhinder						
4.4	Vergunningverlening en handhaving						
4.5	Ontgronding						
4.6	Duurzaamheid						
4.9	Milieu, overige baten en lasten						
5.	Natuur						
5.1	Natuurontwikkeling						
5.2	Beheer natuurgebieden						
5.3	Beheer flora en fauna						
5.9	Natuur, overige baten en lasten						
6.	Regionale economie						
6.1	Agrarische aangelegenheden						
6.2	Logistiek						
6.3	Kennis en innovatie						
6.4	Recreatie en toerisme						
6.9	Regionale economie, overige baten en lasten						
7.	Cultuur en maatschappij						
7.1	Cultuur en maatschappij						
7.2	Maatschappij						
7.9	Cultuur en maatschappij, overige baten en lasten						
8.	Ruimte						
8.1	Ruimtelijke en leefomgeving						
8.2	Volkshuisvesting						
8.3	Stedelijke vernieuwing						
8.9	Ruimte, overige baten en lasten						

[**OPTIONEEL:** Wij geven de gemeente in overweging om ook de primaire begrotingscijfers op te nemen en eventuele afwijkingen nader toe te lichten.]

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Vanuit onze beroepsvereniging NBA is aangegeven dat in het BBV duidelijkheid wordt gegeven over de publicatie van de controleverklaring in de jaarstukken van decentrale overheden. In het BBV is nu niet opgenomen dat deze verklaring onlosmakelijk deel uitmaakt van de jaarrekening en dat noch de definitieve jaarrekening en / of de jaarstukken noch de controleverklaring separaat gepubliceerd mogen worden. Hierdoor komt het voor dat jaarstukken van decentrale overheden worden gepubliceerd zonder de daarbij afgegeven controleverklaring.

Het is in het publiek belang dat de jaarstukken altijd met inbegrip van de controleverklaring toegankelijk worden voor het maatschappelijk verkeer, zoals raadsleden, burgers en andere belanghebbenden. Om dit te borgen heeft onze beroepsvereniging suggesties opgenomen ter aanpassing van artikel 24 lid 3 van het BBV, door daarin 'overige gegevens' toe te voegen waarin de controleverklaring wordt opgenomen. Uw gemeente heeft de afgelopen jaren de controleverklaring gepubliceerd.

Wij adviseren u om vooruitlopend op deze aanpassing deze werkwijze ook toe te passen voor de jaarrekening 2023.